

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társszerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérvary Dezső ügyvédek.	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	--	--	---	---

Karácsony.

Baja, 1910. december 24.

Várva-várjuk a karácsonyt, mert nagy szükség van a karácsonyra. Vigasztalan szenvedők vagyunk, kevés a reményünk és a szeretet is csak fogalom, a melylyel senki sem él, a mely mindenütt kicsinyléssel találkozik. A szeretet ma már egyenesen ki van átkozva, ki van közösítve. Humanizmusról csak beszélnek vagy írnak az emberek, de emberséges cselekvésről szó nincs.

Hogy is legyen? Kufár a világ! Ön érdek bogozza mindenkinek a cselekedetét. A hatalmas, az anyagi javakban dúsuló kihasználja a tehetetlent, a szegény meg azt szeretné, hogy a gazdagok megosztanák javaikat velük. Örökös dulakodásban, civódásban él az emberiség. Egyenlők akarnának lenni, a kiket sem rang, sem születés, sem vagyon egymástól nem különböztetne meg. Ledönteni akarják a válaszfalat ember és ember között, de azt nem gondolják meg, hogy ennek kivívását csak egy ügyes hadi fogással lehetne biztosítani.

Egy ügyes taktika célra vezetne. Szeretettel, szeretetteljes bánásmóddal kellene közelíteni az embereknek egymáshoz; szeretettel kellene lekenyerezni a a gyűlölködőket, a lázítókat, a felforgatókat. A szeretet izzó sugaraival kellene bevilágítani a sötét pinceodukba, a földalatti üregekbe, füstös, nedves hajlékokba, hol az élet hajótöröttjei, a sors elítéltejei lakoznak. De nem cinikus körmöntfonsággal, se szemfényvesztéssel, se szemforgatással, hanem emberséges igyekezettel.

Megkövesült hagyomány a hizelgés, a jószágmutatás, az álszenteskedés a szegények viskóiban. Az éhezők ma már nem telnek az üres malasztal. Az éheseknek ma már érettük való tett kell; tett, a mely lendít a dolgukon; tett, a mely nemcsak reményleni engedi a nap-sugarat, hanem be is szívárogtatja a vizesfalak közé Nevetséges a bőség-szaruját csak mutogatni, ha abból egy haszontalan papirmasé se hull alá.

Hasonlóképp tesznek így karácsony tájban is. A békesség napján igazán békességet akarnak adni, a szeretet

ünnepe az igazi szeretetet akarják kultiválni. De csak ezen a két napon. A boldog karácsony estén, kevés kivétellel, a szegények valamennyiének, meggyújtják a karácsonyfát. A gyermek, az ő bohó, korlátolt eszével, ha szegény család porontya is, ha egész esztendőn át kenyérrel meg rántott levessel táplálkozott is, meglátván a diszes fenyőgalyat, azt hiszi, megvalósult álmának álma.

Azonban a proletár szülőt csak ilyenkor fogja el az aggodalom, ilyenkor csorog alá könnyüje, mikor látja, mikor tapasztalja, mily csodálatosan szép is, jó is az élet, ha elül a gond, ha pihen a nyomor, ha dőzsöl a jólét, ha mosolyog a szív, ha tapsikol a gyermek a sok csecse-becsének, lim-lom cifraságnak, papirkatonáknak. Egy pillanatra rózsába pirkul a halvány arcszin, de a másik percben már ismét elkomorul, mert ez a gyönyör, tudja, hogy muló semmi, tudja, hogy porszemnyi aranyos minta abból az életből, a milyennek ő az életet elképzei.

El van rá készülve, hogy karácsony multával ismét előkerül az életneküli élés. A jómóduak ugyan tovább folytatják a megkezdett ezeregyjéj meséit karácsony után is, de ők, a páriák csak emlékezhetnek rá.

Az Isten-ember valóban isteni ajándékot adott az embereknek. Örök ige gyanánt hozta nekünk a szeretetet, amelynek üditő ezerjófűvét bár nem élvezzük a maga hamisítatlan tisztaságában, de amelynek éltető melegét várja minden halandó. Várjuk azt a szeretetet, melyet a betlehemi csillag jelez nekünk, hogy nem messze már, hogy közeledünk feléje, minden karácsonykor öntözzük azt a reményt, hogy lesz idő, midőn az ezüstös aranyos szabadságfák nem fognak cserben hagyni bennünket, a szabadság születése napján fog teljes szinompájában ragyogni, égni, tündökölni.

Ma a szabadság egy szép álom, módosnak épp úgy, mint kevésbé módosnak. Árva gyermekként él az emberek szívében, küzdenek érte, problémáznak fölötte, építik, rontják, alapozzák a fundamentumot, de a munka hiábavaló, az emberek nem értek meg rá.

A szabadságnak csak akkor csaphatunk ünnepet, ha a karácsonyt állandósítjuk. Ha az egyik napot épp úgy átlengi a karácsony magasztos szelleme, mint a másikat. Ha Istennek minden napján azok a kis fehérszárnyu angyalok lágy, zengzetes danájára hallgatunk, melyből a szeretet, a jószág, a nemesség ezüsthárfa hangon csilingel a fülünkbe. Erre az égi dallamosságra kezünk mintegy imára kulcsolódik, a világ vásári zaját feledjük, a köznapi bajokat elföldeljük, sirvermet ásunk a gyűlölködésnek s a béke és szeretet szép gyümölcsét élvezzük.

Ezért várva-várjuk a karácsonyt, ezért van szükségünk a karácsonyra!

A Józsefváros veszedelme. Megint kísért a házbéradó.

Baja, 1910. december 24.

A Józsefvárosra, ugylátszik, nagyon is fáj a foga a zombori pénzügyigazgatóságának. Erőnek erejével házbéradó körzetet akar csinálni a Józsefvárosból, a városnak abból a részéből, amelyben a legtöbb szegény ember lakik, amelyben a legtöbb embernek van ke-serves küzdelme az élettel.

Hogy mi a különbség a házosztályadó és a házbéradó között, azt már megmagyaráztuk e helyütt a mult évben. Azon városrészben, amely házbéradó körzet alá tartozik, a háztulajdonos a maga lakása után is házbéradót fizet. Azaz, ha a háztulajdonos például egy három szobás lakást lakik, azt a lakást felbecsülik és megállapítanak egy eszményi házbért. Megállapítják, hogy a szomszédban levő hasonló lakások mondjuk 250 koronáért vannak bérbe adva, akkor a háztulajdonos fizet a lakása után 11% állami adót és ezen 11% után még körülbelül 120 percentet. Azaz összesen 50 korona 50 fillért. Holott a házosztályadója ennek a lakásnak minden-nemü pótdadóval egyetemben 20—22 korona.

Már tavaly kiakarták erőszakolni azt, hogy a Józsefváros házbéradó körzetet képezzen, de sikerült kimutatni, hogy ez teljesen jogosulatlan. Jogosulatlan és méltánytalan éppen azt a városrészt sujtani újabb teherrel, amelynek lakói tulnyomó részben ugyis küzdenek a nehéz megélhetési viszonyokkal. Jogosulatlan ez a megterhelhetés különösen akkor, amikor a jobb viszonyok között levő belvárosi polgárság továbbra is házosztályadót fizet. Égbekiáltó igazságtalanság a szegény népet nagyobb teherrel sujtani, mint a jómódot.

A zombori pénzügyigazgatóság kiküldötte a helyszínére a saját közegeit, hogy felvegyék a tényleges állapotot, amely tavaly óta aligha változott. Mégis úgy hirdik már most, hogy a Józsefváros a jövő évben, 1911-ben el nem kerülheti azt, hogy házbéradó körzette alakuljon.

Mi már most felhívjuk a tanács figyelmét arra a veszélyre, amely a Józsefvárost fenyegeti. Hisszük és reméljük, hogy a város tanácsának sikerül a város egyik legnépesebb városrészének az érdekeit megóvni.

NAPIHIREK.

Izraelita pártfogó egyesület.

Szerte az országban egyre-másra alakulnak a katolikus, protestáns és izraelita felekezeti jelleggel bíró patronázsegyletek. Amíg ezeknek felekezeti alapra helyezett patronázs mozgalmaknak a hullámai nem jutottak el Bajáig, egy szavunk sem volt a dologhoz. Most azonban eljutott ide, mihozzánk is a felekezeti szervezkedés. Az izr. patronázs egyesület karácsony másnapján Baján is megalakítja fiókját, amely alkalomból lejön Bajára dr. Adler Illés budapesti és Breuer Soma nagykátái rabbi. A legkevésbé sem tartjuk helyesnek, vagy éppen örvendetesnek azt, hogy humánus intézmények felekezeti alapra helyezkedve, még inkább elősegítsék az ország társadalmi életének széttagozottságát. A humanizmusnak nem szabad felekezeti válnia. Az emberbaráti ténykedést az egész, az egységes társadalomnak kell gyakorolnia. Ha a jótékonyt felekezeti szempontból bíráljuk el, akkor ahelyett, hogy tömörülne a társadalom, még inkább széttagozódik. Ezért amennyire hűvei vagyunk annak, hogy mindenkinél a felekezeti meggyőződése tiszteletben tartassék és amennyire hűvei vagyunk annak, hogy a felekezeti élet minél intenzívebb legyen, annyira nem helyeseljük a felekezeti alapon való társadalmi szervezkedést. Nem helyeseljük, hogy az általános patronázs egyesület mellett katolikus, protestáns és izraelita patronázs egyesület is alakuljon. Már csak azért sem helyes ez, mert így szétforgácsolódnak az együttműködésre hivatott erők. —sz.

A Miasszonyunkról nev. szeg. Iskola-nének intézete 1910-ik évi december hó 27., 29. és 30-án jótékony célra színelőadást rendez, melyre a női ifúság barátait és pártfogóit tisztelettel meghívja. Kezdeté délután fél 5 órakor. Helyárak személyenként: az első sorokban 1 korona 60 fillér; az utolsó négy sorban 1 korona. Számozott jegyek az árúitással megbízott leánykáknál és a zárdában kaphatók. Szíves fölülfizetéseket — a jótékony célra való tekintetből köszönettel fogadnak. Szinre kerül: Béke. Színmű 3 felvonásban, németből szabadon átdolgozta: Boromisza

István. Élőképek. I. Kis Jézus a jászolban. II. A napkeleti bölcsek hódolata. III. A gyermek Jézus Názáretben. A felvonások között: 1. Mazurka de Salon. B. T. Missler. Zongorán előadja: Wagner Janka, p. II. o. t. 2. Dicsőség legyen Istennek. Ének, előadják az intézet növendékei. 3. Glória. Ének, előadják az intézet növendékei. 4. Harmatgyöngyök. Ábránd. Kropil F. Zongorán előadja: Kovács Erzsébet, p. IV. o. t. 5. Karácsonyi ének. Előadja az intézeti énekkar.

Gyűjtés a tüdővész szanatóriumnak. A kultuszminiszter — mint már megírtuk — országos gyűjtést indít a tüdővész szanatórium részére. Tegnap Bajára is megérkezett 25 gyűjtőív, amelyeket a város tanácsa szétosztott a városban azzal a kérelemmel, hogy minél nagyobb összeget gyűjtsenek a némes célra.

Ruhakiosztás. Az izraelita szentegylet tegnap 36 szegény gyermeknek osztott ki téli ruhát.

»**Bajai Polgári Olvasó-Egyesület**« az idén is Szilveszter-estélyt táncos és tombolajátékkal rendez, melyre a tagok és az Egyesület barátai ezuton tisztelettel meghívhatnak. Belépő-jegy egy tombola-jegygyel 1 korona.

Fegyver a gyermek kezében. Nem mondhatjuk elégszer, hogy óvakodjanak a szülők attól, hogy a gyermekek kezébe fegyver kerüljön. Két megdöbbentő eset is jutott most egyszerre tudomásunkra. Az egyik eset tegnap este történt. Egy kis fiú flóbert pisztollyal lövöldözött a Katonavárosban és megöltte a kis pajtását. A sérülés szerencsére könnyű természetű. A másik eset már jóval súlyosabb. A városi közkórházban már hónapok óta ápolnak egy 12 esztendős fiúcskát, aki egy pajtása rosszaságának az áldozata. A pajtása megkerítette valahogyan az apja revolverét és azzal belelőtt a 12 éves fiúcska karjába. A golyót azonban nem lehet kivenni. A szegény gyermeknek teljesen össze van roncsolva a keze és örök nyomoréka marad egy pajkos fiú csintalanságának.

Mechanica, eletrotechnikai és hasonszakmájú műhelyt nyitott a Kölcsey-utcában Fränkl Ignác, aki jól felszerelt műhelyében minden mechanikai munkát elvállal, gyorsan, jól és pontosan eszközöl.

János bácsi lépre ment. Kolompár Róza, a híres-neves Kolompár familia egyik hajtása becsapott egy hiszékeny János bácsit. Bátyity János a neve a rászédett atyafinak. Bátyity János aváros határában levő tanyáján foglalatostkodott, amikor arra jött egy cigány-asszony, Kolompár Róza. A cigányasszony a régi parasztfogáshoz folyamodott és megszólította Bátyityot:

— Hogy van János bácsi? Régen láttam már.

Bátyity elcsodálkozott, hogy a cigány-

asszony ismeri őt, beszédbe eredt vele és elpanaszolta, hogy minden jól volna, csak az baj, hogy nincsen gyerek.

— No, ha csak ez a baj — mondja Kolompár Róza — azon könnyen lehet segíteni. Van nekem olyan szerem, hogy egy-kettőre gyereksírás veri fel a háza táját.

Ettől fogva aztán állandó vendége volt a furfangos cigány asszony János bácsinál. Kicsalt tőle 40 korona készpénzt, két nagy selyemkedőt, egy egész kenyeret és egy pár kövér tyukot. A szomszédok figyelmeztették Bátyityot, hogy csalóval van dolga, ne hagyja magát fosztogatni. Bátyity restelkedve ment tegnap a csendőrséghez és feljelentette az esetet. A csendőrség megindította a nyomozást a furfangos cigány asszony ellen. A rászédett János bácsi pedig egyre csak azon sopánkodik, hogy még sincs a háznál gyerek.

Varjas-est Baján. Az országosan ismert cabaré művész Varjas Antal, a fővárosi Royal Orfeum tagja, előkelő művészársasággal e hó 25. és 26-án a karácsonyi ünnepeken művészetét tart a Központi Szállodában. Varjas művészetét nem kell külön ismertetnünk, mert városunk intelligenciája bizonyára ismeri őt, úgy a Royal színpadjáról, mint a fővárosi sajtó révén. Az est keretében fellépnek Beldy Nusi a m. kir. Operaház tagja, Faragó Jenő, városunkban előnyösen ismert cabaré-művész teljesen új műsorral és Takács Erzsike, a Király színház tagja külön méltatásban részesítjük a Központi Szálloda agilis tulajdonosát, hogy a már előre is fényesnek ígérkező műélvezetben részesíti a közönséget.

Egy ritka esemény. A mai postával megkaptuk a Tolnai Világlapja jubileumi számát. Laptársunk tehát 10 éves fennállását jubilálja. Őszintén üdvözljük ezt a kedves lapot, amely abban a szerencsében részesült, hogy mindenütt szívesen látják. Programjának hűen megfelelt, s így természetesen csak barátai lehetnek. Lapozgatjuk ezt a jubileumi számot és irigyeljük olvasóit. Szinte látjuk és halljuk azt az általános meglepetést, amit ez a jubileumi szám keltett. Nem is lap ez, hanem egy könyv, mert 160 oldal terjedelemben illusztrált lap egyáltalán nem jelenik meg. Micsoda kincs van összehalmozva ebben a számban! Annyi új dolgot találunk benne, hogy azt sem tudjuk, melyiket emeljük ki, mint legszebbet. A magyar írói kar krémje található egy-egy illusztrált novellával ezen számban. Az egész lapnak zseniális összeállítása elárulja, hogy hosszú hónapokat igényelt annak az elkészítése. Őszintén üdvözljük a Tolnai Világlapját, s kívánjuk neki, hogy kulturális misszióját, melyet eddig is betöltött, továbbra is hasonló szerencsével folytassa.

A ki hashajtók használatára van utalva, gyakran nemcsak sikertelenül

Kristály-só

a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali-só. a legszigorúbb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

A Kristály-só kapható minden jobb fűszer- és csemegeüzletben.

A **KRISTÁLY-SÓ** a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali-só; az őrési és előállítási folyamat alatt semminemű tisztátalanság nem érheti, mert valamennyi művelet — még a dobozok megtöltése is műszaki úton, automatikus géperővel történik, emberi kézzel való érintés nélkül.

KRISTÁLY-SÓ egészség-ápoló és tápláló-erejű, a csontot, velőt, idegeket fejleszt, az étvágyat s emésztést elősegíti.

A **KRISTÁLY-SÓ** higiénikus jellege mellett antihigroszkopikus természetű is, tehát — ellentétben a közhasználatú sóval — nem szívja magába a levegőbeli nedvességet.

A **KRISTÁLY-SÓ** tehát nem áll össze, nem piszkolódik, hófehér kristályzemekben marad, miért is használata nemcsak a legegészségesebb, hanem a legtakarékosabb sófogyasztás.

Kristály-só

egészség-ápoló és tápláló-erejű! Nem áll össze s nem csomósodik! Étvágy-gerjesztő! Emésztés-segítő!

Ara dobozonként (1 kilogramm) 1 korona.

Kapható: Drescher Gyula kereskedésében Baján.

próbálja a sok lármával dicsért különböző hashajtókészítményeket, hanem sokszor újabb bajokat is szerez általuk. Ezért különösen fontos a hashajtószerek gondos és óvatos kiválasztása.

A székestővárosi Szent Rókus kórház főorvosai már egy emberöltővel ezelőtt megállapították, hogy a természetes **Ferencz József**-keserűvíz rendkívül kedvező vegyalkatrészeinél fogva nemcsak könnyen bevehető, hanem a többi keserű-gyógyvizetekhez képest kisebb mennyiség bevétele után még rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt, mint azok. Ezért mint igen hatásos hashajtót a Ferencz József-vizet kiválóan ajánlják.

Az olyan helyeken, ahol az ásványvízkereskedésekben valódi Ferencz József-keserűvíz nincs raktáron, legjobb a rendelést egyenesen a Ferencz József-források szétküldési igazgatóságához Budapestre intézni.

VITA FORRÁS

SÓSKUT VASMEGYE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa:

„CONSUM“ kereskedelmi r. társaság.

Budapest, VI. Teréz-körút 4.

Telefon 10—13.

FŐRAKTÁR:

ifj. Cserba György

úrnál, valamint

kapható még Drescher Gyula és Stampfl Jenő uraknál és minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Rum, likőr készítése házilag 100—200 percentnyi megtakarítás. 50 fillér egy adag legfinomabb rum-kivonat, vagy likőr-kivonat bármelyike. Használati utasítások és prospektusok ingyen bárkinek

díjtalanul rendelkezésére állanak. Kapható egyedül **Gyarmati Emil** gyógytárban Baján.

Nagy Szilveszter-estély a Bárányszálló éttermében **tombolával** megtartatik ez idén is. Tisztelettel **Horváth János** vendéglős.

Zene-estély. Minden kedden, csütörtökön, vasár- és ünnepnapon Horváth Sándor zene-kara zene-estélyt tart a Casino vendéglő helyiségében.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy az idei szűk bortermés dacára **nagyobb mennyiséget vásároltam Bácsalmáson**, olyanokat, amelyek **felül haladnak bármilyen hegyi borokat**. Felkérem a nagyérdemű közönséget, tessenék próbavitt tenni és meggyőződni. **1 liter 80 fillér. Nagyobb vételnél 76 fillér.** Tisztelettel **Élő Miklós** vendéglős.

Segédszerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 101.

Tanulót

keresek mechanikai és elektrotechnikai
: : : :
műhelyembe. : :

Fränkl Ignác, Kölcsey-utca 13. szám.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs csodaszer

A Dr. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN,

mely városunk piacán is megjelent. Felülmulhatatlan gümökóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás, rheuma, köszvény, csúz, ischiás, ízületi lob és zsámbán szenvedők, végül égési sebek fájdalmainak megszüntetere. Kiváló fertőtlenítő és testóvó háziszser.

Kapható Baján **LÁZAR SÁMUEL** optikai, sebészeti és kötszerárú üzletében, 1.20., 2. és 2.50 koronás üvegekben. Készítik:

Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. ker., Fő-utca 77/c. szám.

Karácsonyi és Ujévi Occassió

Farkas M. üveg és porcellán áruházában.

Mindennemű készletek: teás és mocca csészék, lógó lámpák, mélyen leszállított áron, dús választékban kaphatók.

Képeretkezések, olajfestmények és fényképekhez igen jutányos áron elvállaltatnak.

KOBRAK CIPŐK

Lázár Sámuelnél.

RAKTARON TART MINDEN FAJTA CIPŐT
A LEGJOBB KIVITELBEN

FISCHER PÁL divatárúüzletében

férfi- és gyermek-kalapok, sapkák, nyakkendők, ernyők,

szőrme-boák és muffok stb.

mélyen leszállított áron árusítatnak.

Eladó

A Kálváriánál volt Singer-féle szeszgyár, amely mindenféle gyártelepnek alkalmas, a hozzátartozó telekkel és kutakkal, valamint eladó a bajai határban levő tíz holdas ákác os erdőm és több különféle házieszközök.

TAUSIG JAKAB

Erzsébet királyné-utca 10. szám alatt.

a karácsonyi vásár
: : : alkalmával : : :
az összes raktáron
: : : levő árú : : :
u. m. :

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy^{féle} pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét ufogadjnk el!

Karácsonyi Cukorkák,

diszek és bonbonierek

legnagyobb választékban

kaphatók

ifj. Cserba György

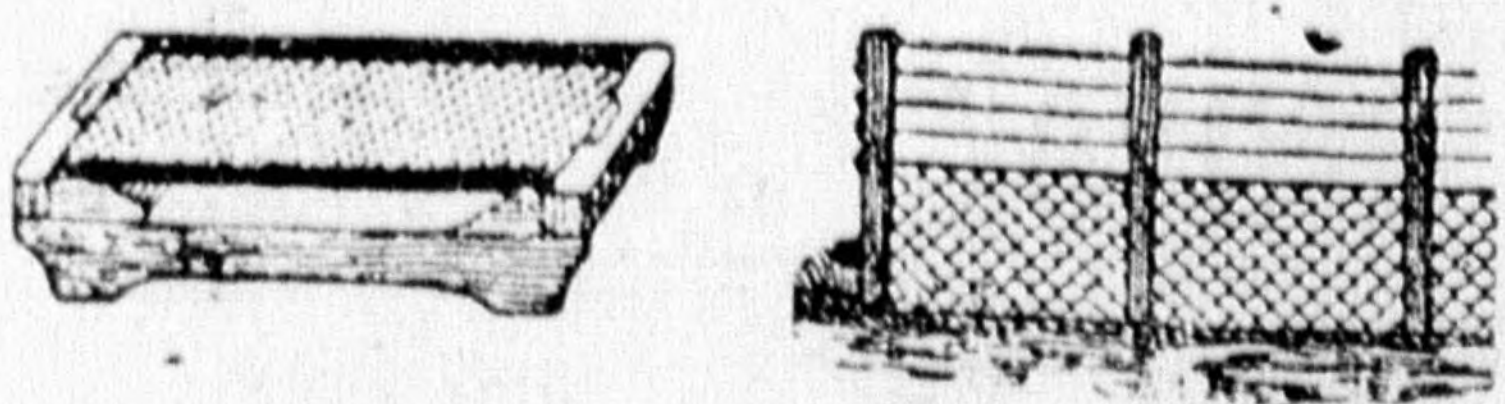
fűszer- és csemege-kereskedésében

B A J Á N.

Saját érdekében cselekedjen mindenki, ahelyett, hogy holmi hasznavehetetlen dolgokért dobja ki a pénzt, rendeljen nálam még karácsony előtt

ruganyos acélsodrony ágybetétet.

biztosítom nem fogja megbánni, mivel ezen pihenheti ki leginkább napi fáradozásait csekély 8 koronáért. — Emberéletlen keresztül kitart. Ezenkívül ajánlom összecusukható ruganyos ágyaimat sodronnyal. Különösen alkalmas, ahol hely szűke miatt csak éjjelre kell. Összecusukva igen kis helyen elfér. Ára 16 korona.

Olcsó sodronykerítések udvar, kert és szőlők bekerítésére, ugyszintén tuskés-sodrony. —

ifj. Utry Pál.

Eladó ház.

Homok külváros Kereszt-utca 11. számú

UJ HÁZ,

mely négy lakószobából, konyhából és fásfészerekből áll, szabad kézből eladó.

Eladó szőlővesszők.

Gyökeres Európai immunis homok-talajra alkalmas vessző a következő fajokból **eladó:**

Erdei, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehér, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgondi, Kövidinka, Oportó, Szlankamenka, Furmint

és még mintegy száz csemegefajból **ezrenként 12—15 forint.**

A vesszők erősek és dúsgyökerűek, így pótlásra is teljesen megfelelnek. — Kimerítő árjegyzék minden faju vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve. — Cim:

Szücs Sándor fia

szőlőtelepe — Bihardiószeg.

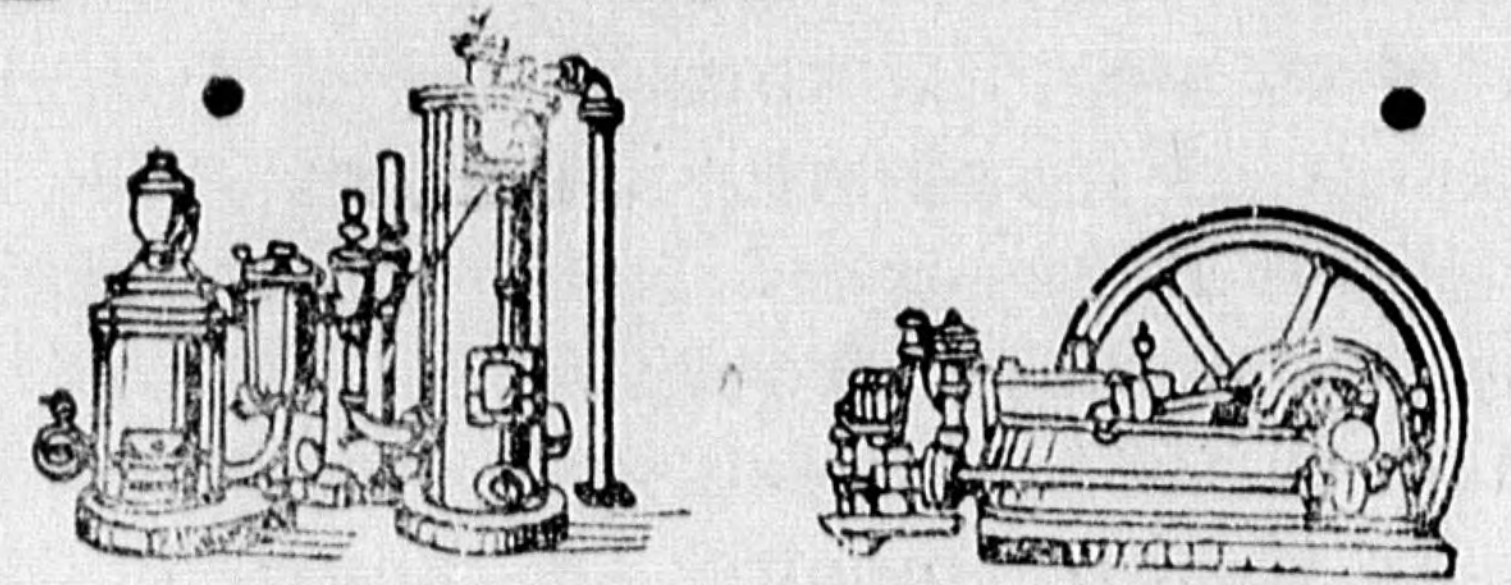
Kalmár és Engel

Mótor és Gépgyár

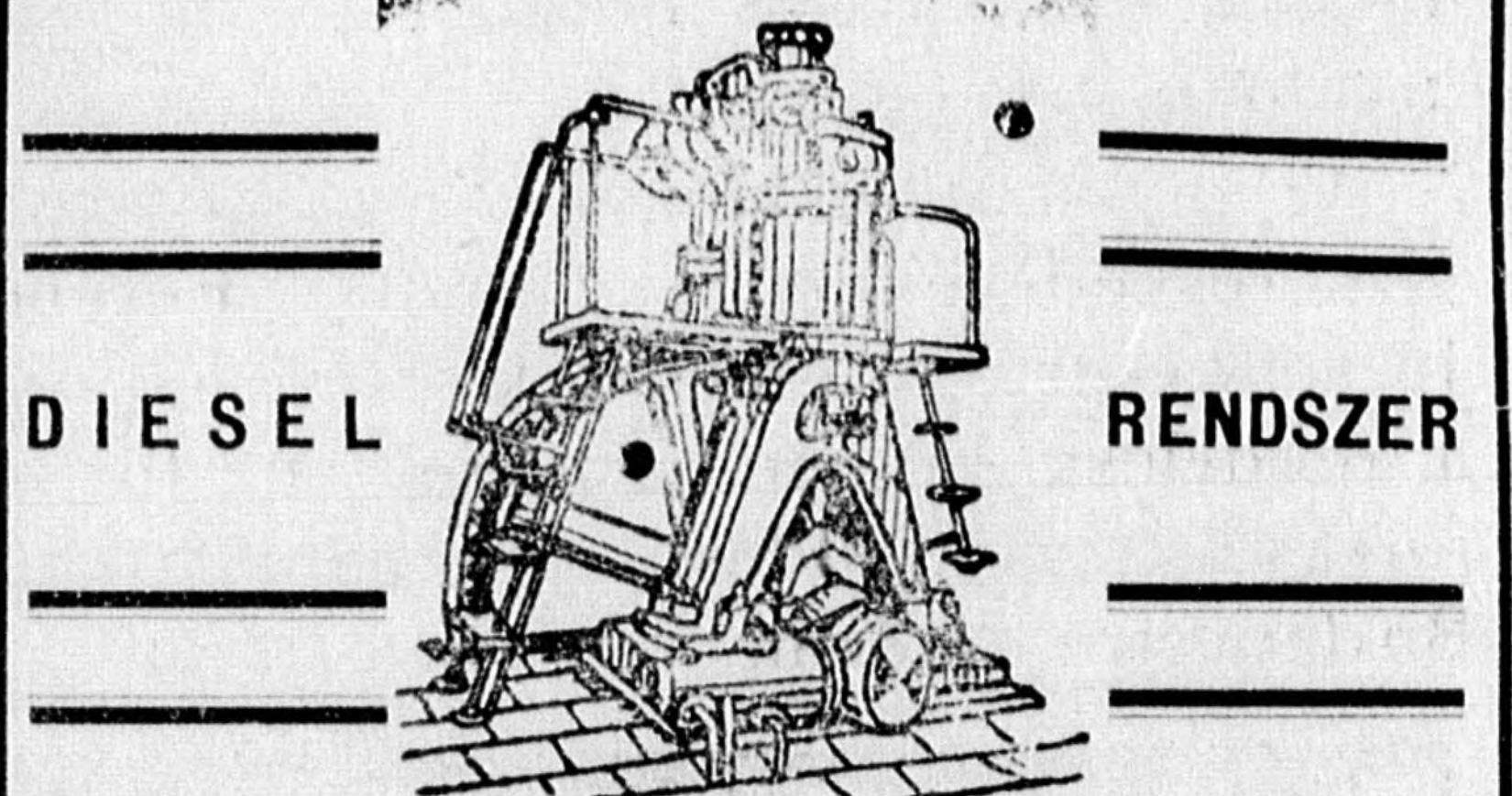
Városi raktár és iroda

Gyár:

V., Lipót-körút 22. BUDAPEST V., Üteg-utca 19. Világhírű! Eredeti! „Benz.“

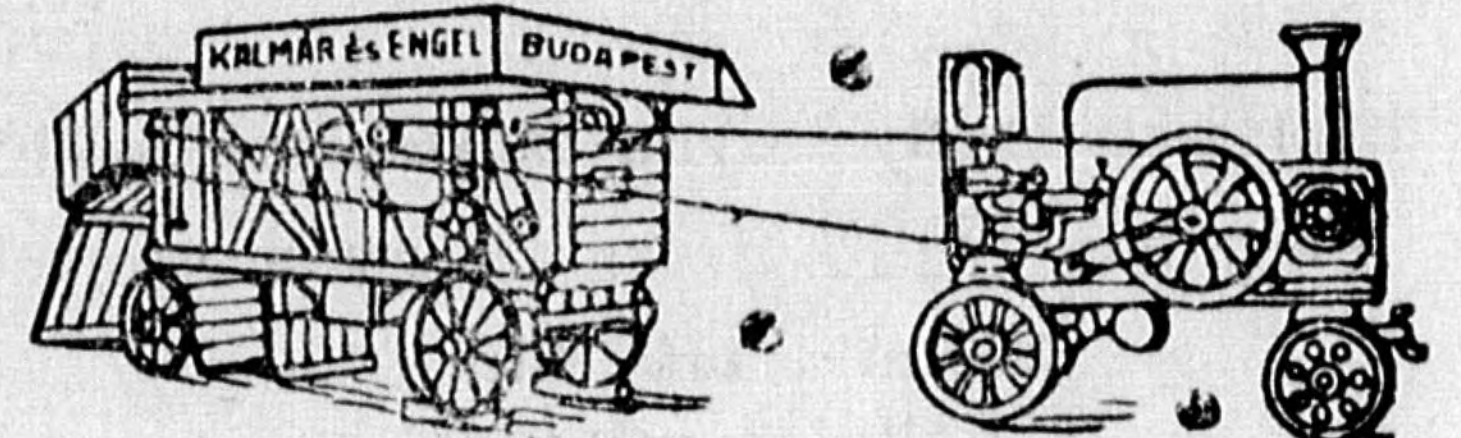

Szivógázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzemű. »Benz« nyersolajmotor.

Elismert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Berson“
gummisarkok
még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.

Eredeti „OTTO“ motorok

benzin, benzól, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Társa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányu, famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepek részére.

magánjáró eredeti „OTTO“

benzinlokomobilok nélkülözhetetlenek, minden gazdának. Gép, motor és Hengerolajok, Hajtószijak stb. stb.

Langen és Wolf motorgyár Budapest Wien

Fióktelep: Ujvidék Temerini-utca 7.

Kérjen árjegyzéket és költségvetést!